

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ

Ректор ДДМА
_____ Віктор КОВАЛЬОВ
« ____ » _____ 2023 р.

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

для вступу на навчання за третім освітньо-науковим рівнем/ступенем доктора
філософії

Спеціальність **073 «Менеджмент»**

Освітньо-наукова програма **«Менеджмент»**

Голова предметної комісії

_____ **Олена ШЕВЧЕНКО**
(підпис) (Власне ім'я, ПРИЗВИЩЕ)

Краматорськ-Тернопіль, 2023 р.

Класифікація і характеристика функцій менеджменту. Загальні (основні), конкретні (спеціальні) функції менеджменту. Динамічний взаємозв'язок конкретний і загальних функцій. Механізм реалізації конкретних функцій менеджменту на засадах використання загальних. Сутність та класифікація методів менеджменту. Методи менеджменту як сукупність способів впливу керуючої системи управління на керовану. Методи менеджменту як результат виконання функцій менеджменту. Економічні методи менеджменту. Адміністративні методи менеджменту. Соціально-психологічні методи менеджменту. Механізм взаємодії методів, принципів та функцій менеджменту.

Тема 5. Процес управління

Процес управління як сукупність взаємопов'язаних і взаємодіючих функцій, методів, управлінських рішень та інших категорій менеджменту. Мета управлінського процесу, його учасники, предмет, засоби здійснення. Управлінський цикл. Управлінські процедури: цілевизначення, інформаційне забезпечення, аналітична діяльність, вибір варіанту дій, реалізація рішення, зворотний зв'язок. Особливості процесу управління: безперервність, нерівномірність, циклічність, послідовність, надійність. Управлінське рішення як результат управлінської діяльності. Класифікація управлінських рішень. Умови прийняття управлінських рішень. Фактори, що впливають на процес прийняття управлінських рішень. Моделі прийняття управлінських рішень. Взаємозалежність рішень. Підходи до прийняття рішень. Різновиди технологій прийняття рішень. Якість управлінських рішень. Класифікація методів обґрунтування та прийняття управлінських рішень.

Тема 6. Планування як загальна функція менеджменту

Сутність і зміст планування як функції менеджменту, його види та їхній взаємозв'язок. Основні елементи системи планування. Етапи процесу планування. Політика, правила процедури.

Класифікація цілей організації. Процес постановки цілей.

Тема 7. Організування як загальна функція менеджменту

Сутність функції організування та її місце в системі управління. Поняття та складові організаційної діяльності. Повноваження, обов'язки, відповідальність. Процес делегування повноважень і відповідальності. Типи повноважень: лінійні, функціональні. Вертикальна та горизонтальна структуризація управління. Скалярний процес. Вертикальна координація: прямий контроль, стандартизація. Горизонтальна координація: взаємні комунікації, тимчасові робочі групи, комісії. Департаменталізація. Взаємодія структур організації.

Тема 8. Мотивування як загальна функція менеджменту

Значення людського фактора в управлінні організацією. Психологічні та фізіологічні особливості працівника. Поняття мотивування. Принципи

врахування інтересів у мотивації. Взаємозв'язок потреб, спонукань, цілей і винагород працівника в процесі мотивування. Теорії і моделі процесів мотивування: змістовний і процесний підходи. Зіставлення теорій мотивування. Засоби мотиваційного впливу. Стимулювання праці: цілі, принципи, види, форми.

Тема 9. Контролювання як загальна функція менеджменту

Поняття контролювання та його місце в системі управління. Принципи і цілі функції контролювання. Етапи процесу контролювання: формування стандартів вимірювання, порівняння фактичного виконання зі стандартами, оцінка та регулювання. Модель процесу контролювання. Процес контролювання. Зворотний зв'язок під час контролю. Види управлінського контролювання.

Тема 10. Регулювання як загальна функція менеджменту

Поняття регулювання та його місце в системі управління. Види регулювання. Етапи процесу регулювання.

Тема 11. Інформація і комунікації в менеджменті

Інформація, її види та роль в менеджменті. Носії інформації. Класифікація інформації. Вимоги, що висуваються до інформації. Поняття і характеристика комунікацій. Різновиди «внутрішніх» та «зовнішніх» комунікацій. Перешкоди в комунікаціях. Зворотний зв'язок в процесі комунікації. Засоби комунікацій, їх переваги та недоліки. Комунікаційний процес, елементи та етапи процесу. Моделі комунікаційного процесу. Організація комунікаційного процесу. Комунікаційні переваження.

Тема 12. Керівництво та лідерство

Поняття та загальна характеристика керівництва. Керівництво як об'єднувальна функція менеджменту. Основні фактори та визначальні аспекти керівництва. Основи керівництва: вплив, лідерство, влада. Адаптивне керівництво. Влада як елемент примушення. Форми впливу та влади. Теорії лідерства. Типологія лідерів. Поняття стилю керування та континууму стилів керування. Характеристика та класифікація стилів керування. Фактори та передумови формування стилів керівництва. Критерії оцінки стилю менеджера. Загальна характеристика моделі сучасного менеджера.

Тема 13. Ефективність менеджменту

Видова класифікація ефективності організації: індивідуальна, групова, загально-організаційна. Особливості оцінки різновидів ефективності. Концепції визначення ефективності менеджменту в організації. Підходи до оцінки ефективності менеджменту в організації. Економічна, організаційна та соціальна ефективність менеджменту. Системи показників економічної, організаційної та соціальної ефективності менеджменту, їх склад і методи

визначення. Напрями підвищення ефективності управління організацією. Сутність та різновиди відповідальності та етики у менеджменті. Соціальна відповідальність як добровільна реакція на соціальні проблеми суспільства з боку організації. Сутність та значення соціальної поведінки менеджменту. Культура менеджменту.

IV РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бардась А. В. Менеджмент : навч. посіб. / А. В. Бардась, М. В. Бойченко, А. В. Дудник. – Д. : Національний гірничий університет, 2012. – 381 с.
2. Бєсєдін М. О. Основи менеджменту : [підручник] / М. О. Бєсєдін. – К. : Центр навч. л-ри, 2005. – 496 с.
3. Білецька К. В. Основи менеджменту : [Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. III-IV рівнів акредитації] / К. В. Білецька. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012. – 228 с.
4. Гайдученко С. О. Тексти лекцій з навчальної дисципліни «Мотивація персоналу» (для студентів 5 курсу спеціальності 7.03060101, 8.03060101 «Менеджмент організацій і адміністрування») / С. О. Гайдученко; Хар. нац. ун-т. міськ. госп-ва. ім. О. М. Бекетова – Х. : ХНУМГ, 2013. – 111 с.
5. Дикань Н. В. Менеджмент / Н. В. Дикань, І. І. Борисенко. – К. : Знання, 2008. – 389 с.
6. Діденко В. М. Менеджмент : підручник / В. М. Діденко. – К. : Кондор, 2008. – 584 с.
7. Дяченко Т. О. Основи менеджменту : [навч. посіб. для студ. ВНЗ] / Т. О. Дяченко. – К. : Кондор, 2010. – 176 с.
8. Жилін О. І. Мотивація персоналу / О. І. Жилін. – Х. : Вид-во ХНЕУ, 2005. – 132 с.
9. Карлова О. А. Основи менеджменту : навч. посібник / О. А. Карлова. – Харків : ХНАМГ, 2008. – 314 с.
10. Колот А. М. Мотиваційний менеджмент : підручник / А. М. Колот, С. О. Цимбалюк. – К. : КНЕУ, 2014. – 479 с.
11. Кравченко В. О. Менеджмент: Навчальний посібник. – Одеса: Атлант, 2013 р. – 165 с
12. Кузьмін О. Є. Основи менеджменту : підручник / О. Є. Кузьмін, О. Г. Мельник. – 2-е вид., випр., доповн. – К. : Академвидав, 2007. – 462 с.
13. Менеджмент : навчальний посібник для студентів ВНЗ / С. І. Михайлов [та ін.] ; за ред. С. І. Михайлова. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 536 с.
14. Менеджмент: теорія і практика : навч. посіб. / А. А. Мазаракі, Г. Є. Мошук, Л. А. Гомба та ін. – К. : Атака, 2007. – 564 с.
15. Мостенська Т. Л. Менеджмент : підручник / Т. Л. Мостецька, М. Г. Луцький, О. В. Ільєнко, В. О. Новак. – 2-ге вид. – К. : Кондор-Видавництво, 2012. – 758с.
16. Мотивація персоналу : підручник / А. М. Колот, С. О. Цимбалюк. – К. : КНЕУ, 2011. – 397 с.

17. Основи менеджменту : підручник для студентів вищих навчальних закладів / кол. авторів; за ред. А. А. Мазаракі. – Харків : Фоліо, 2014. – 846 с.
18. Осовська Г. В. Основи менеджменту : [підручник] / Г. В. Осовська, О. А. Осовський. – 3-е вид., перероб., доповн. – К. : Кондор, 2008. – 664 с.
19. Петруня Ю. Є. Прийняття управлінських рішень : навч. посіб. / за ред. Ю. Є. Петруні. – 2-ге вид. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 216 с.
20. Рульєв В. А. Менеджмент : навчальний посібник / В. А. Рульєв, С. О. Гуткевич. – К. : ЦУЛ, 2011. - 312 с.
21. Стадник В. В. Менеджмент : підручник / В. В. Стадник, М. А. Йохна. – 2-ге вид., випр., допов. – К. : Академвидав, 2010. – 472 с.
22. Туленков М. В. Сучасні теорії менеджменту : навч. посіб. / М. В. Туленков. – К. : Каравела, 2012.

V ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Гриценко Т.Б. Етика ділового спілкування. – http://pidruchniki.ws/19991130/menedzhment/etika_dilovogo_spilkuvannya_-_gritsenko_tb
2. Дахно І.І. Ділова кар'єра. – http://pidruchniki.ws/15840720/menedzhment/dilova_karyera_-_dahno_ii
3. Мальська М.П. Корпоративне управління. – http://pidruchniki.ws/15840720/menedzhment/korporativne_upravlinnya_malska_mr
4. Публикації по менеджменту, економіке, маркетингу. – <http://tourlib.net/management.htm>
5. Скрипко Т.О. Інноваційний менеджмент. – http://pidruchniki.ws/15840720/menedzhment/innovatsiynyi_menedzhment_-_skripko_to
6. Тимошенко Н.Л. Корпоративна культура: діловий етикет – http://pidruchniki.ws/00000000/etika_ta_estetika/korporativna_kultura_diloviy_etiket_-_timoshenko_nl
7. management.com.ua – бібліотека з менеджменту
8. inform.od.ua – нормативні акти у сфері управління
9. <http://window.edu.ru> – єдине вікно доступу до освітніх ресурсів
10. <http://www.profibook.com.ua> – ділова література з економіки, менеджменту, реклами і маркетингу, управління персоналом, психології бізнесу, інформаційних технологій і т.д.
11. <http://www.kmci.com.ua> – бізнес-рішення для розвитку підприємств, управління маркетингом і збутом, фінансовий менеджмент, управління персоналом, інформаційні технології управління персоналом, бюджетування.
12. <http://www.headhunter.com.ua>
13. <http://www.hrliga.com/>
14. <http://www.bou.com.ua>
15. <http://www.hrm.ru/>
16. [http:// www.hrd.com.ua](http://www.hrd.com.ua)

17. <http://www.mediapro.com.ua/kadrovik>
18. <http://www.rabota.com.ua>
19. <http://www.ozon.ru>
20. <http://www.top-htrsonal.ru>
21. <http://www.managment.com.ua>
22. <http://www.strategy.com.ua/strategy/>
23. <http://www.psy.ru>

VI ПИТАННЯ ДО СПІВБЕСІДИ

1. Поняття, сутність, цілі та завдання, загальні та спеціальні функції менеджменту (функції тільки перерахувати).
2. Вклади Ф. Тейлора, Г. Форда, А. Файоля, Дж. Мейо, А. К. Гастева, П. М. Керженцева в становленні сучасного менеджменту.
3. Поняття організації та організаційного менеджменту.
4. Типологія організацій.
5. Організація як система. Види організаційних систем.
6. Найбільш поширені організаційні структури.
7. Поняття сучасного підприємства.
8. Цілі і завдання, системи та технології управління підприємством.
9. Внутрішня середовище підприємства.
10. Зовнішнє середовище підприємства.
11. Закони і закономірності менеджменту.
12. Сутність, природа та роль принципів менеджменту в досягненні мети організації.
13. Поняття функцій менеджменту.
14. Класифікація і характеристика функцій менеджменту.
15. Сутність та класифікація методів менеджменту.
16. Менеджмент як специфічна сфера людської діяльності
17. Менеджмент як мистецтво управління
18. Менеджмент як система наукових знань
19. Система відносин в організації як предмет вивчення менеджменту
20. Методи дослідження у менеджменті

VII СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТУ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗАВДАНЬ

Кожен білет складається з базової та варіативної частини. Оцінювання знань на базовому рівні відбувається на основі розв'язання 26 тестових завдань теоретичного та практичного характеру. Пропоноване коло завдань передбачає застосування вміння шляхом логічного та аналітичного мислення знаходити вірну відповідь на тестові завдання. Тестові завдання оцінюються в 5 балів. Варіативна частина містить два теоретичних питання з максимальною оцінкою за відповідь 35 балів. Загальна оцінка виконання

екзаменаційного завдання здійснюється за 200 бальною шкалою. Оцінка співбесіди також здійснюється за 200 бальною шкалою (5 питань по 40 балів). Загальна оцінка є середньоарифметичною оцінки виконання екзаменаційного білету та співбесіди.

Оцінки виставляється у разі набрання здобувачем балів відповідно табл. 1.

Таблиця 1

Критерії оцінки знань здобувачів

Рейтинг здобувача за 200-бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ESTS
180-200 балів	відмінно	A
162-179 балів	добре	B
150-161 балів	добре	C
130-149 балів	задовільно	D
100-129 балів	задовільно	E
До 100 балів	незадовільно з можливістю повторного складання	FX

При визначенні рівня знань здобувачів, які виконують вступне випробування за спеціальністю 073 Менеджмент, необхідно керуватися наступними критеріями:

- оцінка А виставляється, якщо здобувач надав правильні обґрунтовані відповіді на всі запитання;

- оцінка В та С виставляється в тому випадку, якщо здобувач дав вірні відповіді на поставлені запитання, але припустився незначних помилок, які не мають принципового значення;

- оцінка D та E виставляється, якщо здобувач при виконанні завдання припустився помилок в тестовому завданні, зробив помилки при розв'язанні завдання, що не дозволило отримати правильні відповіді;

- оцінка FX виставляється при наявності значних помилок у відповідях на тестові завдання.

Отримана здобувачем оцінка підтверджується всіма членами комісії з прийняття вступного іспиту за спеціальністю 073 Менеджменту підписами.